

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Загальноуніверситетська кафедра
світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

 Ніна ЛЬІНСЬКА

“10” лютого 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19 Історія зарубіжної
літератури (XX ст.)

Спеціальність:

- 014 Середня освіта (мова і література українська)
- 014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)

Факультет української філології та журналістики

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Історія зарубіжної літератури (XX ст.)»

для студентів за спеціальністю:

014 Середня освіта (мова і література українська)

014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)

Розробники: Клімчук О.В, доцент кафедри світової літератури та культури імені проф.
О. Мішукова, кандидат філологічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні загальноуніверситетської кафедри світової літератури та культури імені проф. О. Мішукова

Протокол № 5 від "10" лютого 2020 року

Завідувач кафедри

(Ніна ПЛІНСЬКА)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ
Історія світової літератури (XX ст.)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 01. Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4	
Загальна кількість годин – 45		Семестр	
		8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		12 год.	
		Практичні, семінарські	
		10 год.	
		Лабораторні	
		-	
Самостійна робота			
23 год.			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 48% / 52%

1.2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 01. Освіта / педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (мова і література українська)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4	
Загальна кількість годин – 45		Семестр	
		8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		10 год.	.
		Практичні, семінарські	
		6 год.	.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
29 год.			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 35% / 65%

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XX ст.)» є формування літературознавчих компетенцій, ознайомлення з кращими творами художньої літератури періоду 10-80-х рр. XX ст., вивчення процесів та тенденцій у літературній творчості провідних митців з урахуванням їх індивідуальних та національних особливостей.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XX ст.)» є:

методичні: визначити хронологічні та значеннєві межі поняття «зарубіжна література XX століття», опанувати центральні категорії історії літератури XX століття та сучасної поетики літературних творів; познайомити з методами аналізу творів, що належать до різних напрямів та течій; дослідити зміни у жанровій системі та структурі художніх творів цієї доби;

пізнавальні: познайомити студентів з роботами науковців з питань теоретичної рефлексії історико-літературного процесу XX століття, творчістю видатних письменників та їх програмними творами у історичному контексті світової та національної культури, новими підходами до інтерпретації художніх текстів;

практичні: сформувати навички аналізу творів модерністського, авангардистського та традиційного спрямування; формувати читацький інтерес до зарубіжної літератури XX століття та потребу самостійно долучатися до нових методологічних та художніх явищ неklasичного типу; удосконалювати вміння виявляти типологічно близькі явища, визначати особливості творчого методу письменника, виявляти специфіку твору у національному та світовому культурно-естетичному контексті.

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності (ФК)

Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), вміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, вміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Програмні результати навчання (ПРН)

Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Літературний процес другої половини ХХ століття. Межі «сучасності». Значеннєві домінанти сучасної культури. Характер спадковості «модернізм – постмодернізм». Пошуки «попередників». Уроки модерністів (Кафка, Пруст, Джойс) та їх корекція. Досвід «інтелектуального роману». «Центр і периферія» у культурі: маргінальність як фактор розвитку літератури ХХ століття. Розмаїття реалізму ХХ століття. Постмодернізм: основні категорії, місце в історії літератури ХХ століття. Постмодернізм і концепція “постсучасності”. Межі поняття “література” в постмодернізмі.

Тема 2. Творчість Дж. Селінджера як провісника бітників. Пошуки духовних ідеалів, трагізм світовідчування, відчуженість особи. Ідея нонконформізму в романі Д. Селінджера «Над прірвою у житті». Тип бунтівника в романі «Над прірвою у житті»: проблема самопізнання і самовираження в романі. Пошуки духовного наставника. «Цикл про Глассів» – проблема ідеального героя. Образ сучасного світу, тема творчості та творчої особистості в творах Селінджера. Основні поняття східної поезики, інтерпретовані письменником.

Тема 3. Сміхове і трагічне в театрі абсурду (Е. Йонеско, С. Беккет, С. Мрожек). Естетика «театру абсурду». Попередники «театру абсурду»: театр А. Жаррі, «театр жорстокості» А. Арто. Специфіка художнього мислення Е. Йонеско і С. Беккета. Екзистенціалізм і «театр абсурду». Театральний експеримент: роль умовності, нові взаємовідносини сценічної дії і тексту, пародія на логічне мислення, недовіра до слова, трансформація образу. «Театр абсурду» і деміфологізація повсякденного життя. П'єси Е.Йонеско – «наочний посібник з соціальної патології масової свідомості». Трагедія мови в «театрі абсурду». Жанрово-стильова специфіка трагіфарсу «Носороги». Модель героя: «людина взагалі» або «людина епохи»? Миті життя і вічна самотність героїв С. Беккета в п'єсі «Чекаючи на Годо».

Тема 4. Х.Л.Борхес як попередник постмодернізму. Риси постмодернізму у його новелістиці. Специфіка малої прози Х.Л.Борхеса. Багатожанровість творчості письменника: вірші, новелістика, есе, притчі. Есе «Чотири цикли». Борхес про головні історії людства. Новела «Вавілонська бібліотека»: сенс назви твору; принципи «гри», «класифікації», «лабіринту» у тексті оповідання. Метафора «Всесвіт – бібліотека» та її смислове поле. «Сад перехрещених стежок»: проблематика оповідання, інтелектуальний підтекст.

Тема 5. Поетичний світ Й. Бродського. Особливості синтезу модернізму та постмодернізму. Мотиви поезії Бродського. Модерністська концепція поета та постмодерністська картина світу; сприйняття “світу як тексту”; іронія і самоіронія, інтертекстуальність поезії Й. Бродського.

Тема 6. Неоміфологізм у романі М. Турньє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб». Трансформація літературного міфу у романі М. Турньє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб». Вплив Ж.-П. Сартра й К. Леві-Стросса на картину світу і концепцію особистості в творчості М. Турньє. «Робінзон Крузо» Д. Дефо як претекст роману Турньє. Полеміка письменника з Дефо як віддзеркалення погляду на цінності Просвітництва людини ХХ століття. Художній синтез міфологізму та життєподібності у «П'ятниці...» як одна із рис сучасного роману.

Тема 7. Масова література і сучасний літературний процес. Роман П. Зюскінда «Запах. Історія одного вбивці». Схрещення елементів класичної та масової літератури. Парфуми як гротесково-іронічна метафора мистецтва. Пародіювання модерністських кліше, “великих нарративів”. Образ маргінала-творця як пародійний модус романтико-модерністської концепції генія. Проблема досконалості, сумісності “генія і злочинця”.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
014 Середня освіта (мова і література українська, англійська)

Змістовий модуль.

**Література другої половини ХХ століття: оновлення жанрів художньої прози,
нова авторська суб'єктивність**

Лекційний модуль

1. Літературний процес другої половини ХХ століття (2 год.)
2. Творчість Дж. Селінджера як провісника літератури бітників: пошуки духовних ідеалів, трагізм світосприймання (2 год.).
3. Сміхове і трагічне в театрі абсурду (Е. Йонеско, С. Беккет, С. Мрожек) (2 год.).
4. Поетичний світ Й. Бродського (2 год.)
5. Неоміфологізм у романі М. Турньє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб» (2 год.)
6. Масова література і сучасний літературний процес (2 год.).

Семінарський модуль

1. Образ бунтівника в романі Д.Д. Селінджера «Над прірвою у житті» (2 год.)
2. Логіка й абсурд у п'єсах Е. Йонеско (2 год.)
3. Поетичний світ Й. Бродського. Синтез поезики модернізму та постмодернізму в його творчості (2 год.)
4. М. Турньє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб»: інтерпретація літературного міфу (2 год.)
5. Масова література і сучасний літературний процес. Роман П. Зюскінда «Запахи» (2 год.)

Самостійний модуль

Завдання 1. Прочитати запропоновані художні тексти (9 год.)

Завдання 2. Скласти конспекти семінарських занять та самостійної роботи (8 год.)

Завдання 3. Підготувати доклади на теми (4 год.):

1. Переосмислення фігури автора в літературному процесі другої половини ХХ ст.
2. «Подвійне «кодування» тексту, іронія і пародія в сучасній літературі.
3. Інтертекстуальність як спосіб існування культури.
4. Елітарна і масова література в сучасному літературному процесі.

Завдання 4. Занотувати та вивчити терміни та поняття (2 год.).

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

014 Середня освіта (мова і література українська)

Змістовий модуль.

Література другої половини ХХ століття: оновлення жанрів художньої прози, нова авторська суб'єктивність

Лекційний модуль

1. Літературний процес другої половини ХХ століття (2 год.)
2. Х.Л. Борхес як попередник постмодернізму (2 год.)
3. Поетичний світ Й. Бродського (2 год.)
4. Неоміфологізм у романі М. Турнє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб» (2 год.)
5. Масова література і сучасний літературний процес (2 год.).

Семінарський модуль

1. Поетичний світ Й. Бродського. Синтез поезики модернізму та постмодернізму в його творчості (2 год.)
2. М. Турнє «П'ятниця, або Тихоокеанський лімб»: інтерпретація літературного міфу (2 год.)
3. Масова література і сучасний літературний процес. Роман П. Зюскінда «Запахи» (2 год.)

Самостійний модуль

Завдання 1. Прочитати запропоновані художні тексти (12 год.)

Завдання 2. Скласти конспекти семінарських занять та самостійної роботи (10 год.).

Завдання 3. Підготувати доклади на теми (5 год.):

1. Переосмислення фігури автора в літературному процесі другої половини ХХ ст.
2. «Подвійне «кодування» тексту, іронія і пародія в сучасній літературі.
3. Інтертекстуальність як спосіб існування культури.
4. Елітарна і масова література в сучасному літературному процесі.

Завдання 4. Занотувати та вивчити терміни та поняття (2 год.).

ПІДСУМКОВА ТЕКА

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Серед яких: комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, опрацювання дискусійних питань).

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного – співбесіда, письмового - тестування), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному контролю.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Аудиторна робота (семінарське заняття)

Доповідь

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, використовує творчий підхід у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо студент повністю розкриває зміст питання, вільно володіє матеріалом, іноді вживає літературознавчі терміни, проявляє навички аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але студенту бракує самостійного мислення та творчого підходу у відповідях на питання, що їх ставить викладач.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, використовує елементи аналізу, показує знання художнього тексту, наводить приклади та цитати, але не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо студент недостатньо повно розкриває зміст питання, не досить вільно володіє матеріалом, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не завжди може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо студент дає лише часткову відповідь на питання, показує погане знання теоретичного матеріалу, нечітко орієнтується в художньому тексті, на силу наводить приклади та цитати, не може дати логічну і послідовну відповідь на питання викладача.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FХ» ставиться, якщо студент не дає відповіді на питання, не знає теоретичного матеріалу, не орієнтується в художньому тексті, не може навести приклади та цитати, не відповідає на питання викладача або відмовляється від відповіді.

Самостійна робота

Конспект підготовки до заняття

Конспект самостійно опрацьованого матеріалу

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, концепції авторитетних дослідників, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати, використано творчий підхід у відповідях на питання; систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, повністю розкриває тему та містить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, присутні посилання на теоретико-літературні джерела, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; проявлено навички аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; недостатньо систематизовано та логічно викладено матеріал.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується декілька джерел, розкрито зміст нових літературознавчих термінів; використано елементи

аналізу, показано знання художнього тексту, наведено приклади та цитати; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо зміст конспекту не зовсім відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не повністю розкриває тему, містить не досить ґрунтовні відповіді на питання плану; при підготовці використовується лише одне джерело, не розкрито зміст нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, показано слабкі знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; викладення матеріалу недостатньо структуровано та логічно.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, відсутні відповіді на деякі питання; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; відсутні елементи аналізу, не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту не відповідає плану семінарського (самостійного) заняття, не розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану або не містить їх; при підготовці використовується лише одне джерело; відсутні визначення нових літературознавчих термінів; не показано знання художнього тексту, немає прикладів та цитат; матеріал викладено нелогічно та непослідовно.

Модульний контроль

Письмова контрольна робота

Оцінка «відмінно 90-100 балів, А» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на всі питання.

Оцінка «добре 82-89 балів, В» ставиться, якщо студент дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 85 – 90 % питань.

Оцінка «добре 74-81 балів, С» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не досить вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 75 – 85 % питань.

Оцінка «задовільно 64-73 балів, Д» ставиться, якщо студент дає не чітку відповідь на питання, не вільно володіє матеріалом, частково застосовує теоретико-літературні знання, не дуже добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 65 – 75 % питань.

Оцінка «задовільно 60-63 балів, Е» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, слабо орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 50 – 65 % питань.

Оцінка «незадовільно 1-59 балів, FX» ставиться, якщо студент не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 50 % питань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Алхімія слова живого: Французький роман 1945-2000. – К.: Промінь, 2005. – 383 с.
3. Бондаренко Г. Ф. Літературознавчі перспекції: компаративістська генологія. – Житомир : Вид-во «Полісся», 2014. – 240 с.
4. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гречаник Н.І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 504 с.
5. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття : навч.посіб. – К. : Довіра, 2002. – 318 с.
7. Кузьменко В.І. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посібник. – К.: ВЦ Академія, 2010. – 496 с.
8. Меднікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття. Навчальний посібник. – К.: Тов-во «Знання», 2002. – 214 с.
9. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. ф-ту «Референт-перекладач» / І. О. Помазан ; Нар. укр. акад. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 256 с.
10. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. – Київ: Либідь, 2001. – 488 с.

Додаткова література

1. Бегун Б. Превратности парфюмерного искусства, или Апология и крах маргинализма (Патрик Зюскинд «Парфюмер») // Вікно в світ. – 2000. – №2.
2. Гольтер І. М. Поетика і символіка імен у романі Дж. Д. Селінджера «Над прірвою у житті» // Світова література на перехресті культур і цивілізацій : збірник наукових праць. – Вип. 3. – Симферополь : Кримський Архів, 2011. – С. 29–41.
3. Денисова Т.Н. Нонконформізм середини віку // Історія американської літератури ХХ століття. – К.: Довіра, 2002. – С. 138–143.
4. Затонский Д.В. Интермедия: Некто Жан-Батист Гренуй, или Жизнь, самое себя имитирующая // Модернизм и постмодернизм: Мысли об известном коловращении изящных и неизящных искусств. – Харьков, 2000. – С.68-74
5. Косоговський А. В. Життя – це гра?.. (Дж. Д. Селінджер «Над прірвою у житті») // Зарубіжна література. – 2000. – № 37. – С. 7–8.
6. Маркелова С. П. Стилiстична роль та особливості авторського передтексту у п'єсах театру абсурду (на матеріалі п'єс С. Беккета та Г.Пінтера). – Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. – Вип. 9. – Львів, 2001. – С. 9–41.
7. Митропольська Є. Філософія абсурду і театральна естетика ХХ століття: автореф. дис. канд. філософ. наук: 09.00.08 – К., 2006. – 20 с.
8. Назарець В.М. Монстр від самого початку // Зарубіжна література в навч. закладах. – 2002. – №6.
9. Скобельська О. І. Виклик над безоднею: роман Дж. Д. Селінджера «Над прірвою у житті») // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2004. – № 9. – С. 33–37.
10. Таратута С.Л. Світ, що руйнує красу (деякі аспекти аналізу роману Дж. Д. Селінджера «Над прірвою у житті») // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 7. – С. 2–3.
11. Турньє М.П'ятниця, або Життя дикуна – Харків, 2000.
12. Чертенко О.П. Мандри руїнами штукарського храму // Всесвітня літ. в середн. навч. закладах. – 2002. – №5. – 6. – С.– 84-87.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. <http://ae-lib.org.ua/>

2. Durov.com <http://www.durov.com/library.htm>
3. Infolio: електронна бібліотека <http://www.infoliolib.info/>
4. Бібліотека Гумер <http://www.gumer.info/>
5. Бібліотека українського центру. – Режим доступу: <http://ukrcenter.com>
6. Васильєв Є.М. "Театр абсурду" та "театр парадоксу": проблеми термінології. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/8676/97/>
7. Коломієць О. Екзистенційна основа образів прірви, безодні як осмислення в літературі кризового стану суспільства. URL: <http://philology.knu.ua/files/library/folklore/36/22.pdf>.
8. Остапенко Л.М. "Ловець" – "над прірвою": до проблеми рецепції роману Дж. Д. Селінджера. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nzfn_2014_4_34.pdf
9. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою. URL: <http://chl.kiev.ua>
10. Постмодернізм. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2729-postmodernizm>
11. У завішеному дзеркалі ідей: міфи та апокрифи Мішеля Турньє. URL: <http://litakcent.com/2016/02/24/u-zavishenomuu-dzerkali-idej-mify-ta-apokryfy-mishelja-turnje/>